

Ärakiri.
Ärisaladused välja jäetud.

PEADIREKTOR

OTSUS

02.11.2005 nr 50-KO

Koondumisele nr 29/2005 Rakentajain Konevuokraamo Oyj ja Cramo Holding B.V. loa andmine

Koondumine

19.10.2005.a esitas Rakentajain Konevuokraamo Oyj (edaspidi RK) esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt vastavalt ühinemislepingule omandab RK asenduspakkumise teel kõik Cramo Holding B.V. (edaspidi Cramo) osad. Asenduspakkumine toimub sihtemissiooni teel, mille kaudu Cramo osanikud saavad mitterahalise hüvitisena kõigi Cramo osade eest uued RK välja lastud B-aktsiad. Tehingute tulemusel hakkab RK aktsionäridele kuuluma ligikaudu 60,9% ja Cramo osanikele ligikaudu 39,1% kõigist RK aktsiatest. Cramost saab täielikult RK-le kuuluv tütarettevõtja. Seega omandab RK valitseva mõju Cramo üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning tegemist on koondumisega KonkS § 19 lg 1 p-s 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 21.10.2005 RK ja Cramo koondumise teate saamise kohta teate väljaandes "Ametlikud Teadaanded". Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Koondumise osalised

KonkS § 20 p-i 2 järgi on koondumise osaline füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju teise ettevõtja või tema osa üle ja KonkS § 20 p 4 järgi on koondumise osaline ettevõtja või tema osa, kelle üle omandatakse valitsev mõju. Seega on käesoleval juhul koondumise osalisteks RK ja Cramo.

RK aktsiad kuuluvad laiale isikute ringile. Seisuga 24.03.2005.a oli aktsiaraamatusse kantud 3287 aktsionäri.

RK omab äritegevust Eestis oma tütarettevõtja Tähtivuokraus Oy kaudu, kes on valdusettevõtjaks OÜ-le Balti Ehitustööriist ja RK Ehitustööriist OÜ-le, omades nimetatud ettevõtjates 100% osalust.

OÜ Balti Ehitustööriist lõpetas tegevuse alates 01.05.2004 kui tema tegevused anti üle RK Ehitustööriist OÜ-le.

RK äritegevuseks on mitmesuguste masinate, seadmete ja soojakute rentimine; teisaldatevate ehitiste ja moodulite arendamine, tootmine, rentimine ja müük; ehitusprojektide puhul vajalikud täppisajastatud ekspertiisi- ja töövõtuteenused.

RK Ehitustööriist OÜ osutab ehitusseadmete renditeenust kahe Tallinnas ning ühe Kohtla-Järvel asuva rendipunkti kaudu.

Cramo omanikeks on 5 osanikku: Pon Holdings B.V. (36,8%), Caterpillar SARL (0,2%), Caterpillar Financial Services (UK) Limited (39,8%), ABN Amro Bank (20%) ja Wihuri Oy (3,2%).

Cramo omab äritegevust Eestis tütarettevõtja AS Ehitustööriist kaudu, omades nimetatud ettevõtjas 100% osalust.

Cramo äritegevuseks on masinate, seadmete ja moodulehitiste rentimine nii lühiajaliseks kasutamiseks kui ka pikaks ajaks tootmisettevõtjatele, ehitusettevõtjatele, avaliku sektori klientidele ning teatud ulatuses ka üksikisikutele.

AS Ehitustööriist rendib ehitusseadmeid nii ehitusettevõtjatele kui ka eraisikutele. AS-il Ehitustööriist on 14 rendipunkti üle Eesti.

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta ülemaailmsed käibed kokku ületavad 500 miljonit krooni ja vähemalt kahe koondumise osalise ülemaailmne käive ületab kummalgi 100 miljonit krooni ning vähemalt ühe ühineva ettevõtja või ettevõtja või tema osa, kelle üle omandatakse valitsev mõju, äritegevus toimub Eestis.

RK 2004.a majandusaasta ülemaailmne käive oli ligikaudu 1157 miljonit krooni.

Cramo 2004.a majandusaasta ülemaailmne käive oli ligikaudu 3614 miljonit krooni.

Mõlemad koondumise osalised omavad äritegevust Eestis.

Seega kuulub käesolev koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 06.11.2002.a määruse nr 3 "Koondumise teate esitamise juhend" § 7 lg 3 p-i 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ning koondumine viib vähemalt 15 protsendilise turuosani.

Koondumise osaliste Eestis asuvate tütarettevõtjate RK Ehitustööriist OÜ ja AS Ehitustööriist tegevus kattub ehitusmasinate ja -seadmete rentimise valdkonnas.

Mõlema ettevõtja, samuti nende konkurentide, poolt renditavateks toodeteks on näiteks:

- puurid, mulgustid, purustid;
- lihvimis- ja freesimismasinad;
- pinnasetihendajad;
- betooniseadmed;
- betooni käitlemis- ja kuumutusseadmed;
- tõste- ja transpordiseadmed;
- tellingud, redelid, toetuselemendid;
- saed ja lõikurid;
- puhastus- ja pesemisseadmed;
- keevitusseadmed;
- pumbad;
- mõõtmisseadmed;
- elektri- ja valgustusseadmed;
- ehitussoojakud;
- ekskavaatorid ja laadurid.

Nõudluse seisukohast lähtudes on nimetatud toodete asendatavus piiratud, st ostja seisukohalt ei ole nimetatud tooted üldjuhul asendatavad. Kui vaadelda valdkonda pakkumise seisukohast, siis pakuvad Eestis ehitusmasinate ja –seadmete rentimise valdkonnas tegutsevad ettevõtjad sarnast tootevalikut. Aeg-ajalt nõuavad kliendid mitmeid erinevaid tooteid korraga. Seetõttu ei konkureeri käesolevas valdkonnas tegutsevad ettevõtjad erinevate tootegruppide või toodete osas eraldi, vaid konkureerivad kogu oma tootevalikuga. Samuti ei ole jagatud valdkonda erinevate kliendirühmade lõikes, kuna suuremate klientidega ei ole sõlmitud raamlepinguid ning müügitingimused on kõikide klientide jaoks ühetaolised.

Seega on käesoleva koondumise puhul kaubaturuks ehitusmasinate ja -seadmete rentimine.

Geograafiliselt hõlmab antud kaubaturg kogu Eesti territooriumit, kuna suuremad ettevõtjad omavad arvukalt rendipunkte, mis paiknevad erinevates kohtades üle Eesti. Samuti on hinnad ning renditingimused erinevates rendipunktides ühel ettevõtjal ühesugused.

RK hinnangul oli 2004.aastal ehitusmasinate ja -seadmete rentimise kaubaturu mahuks Eesti territooriumil [...] krooni

Koondumise osaliste käibed ja turuosad antud kaubaturul olid järgmised: RK (RK Ehitustööriist OÜ) [...] krooni ([...]%); Cramo (AS Ehitustööriist) [...] krooni ([...]).

Seega on tegemist horisontaalselt mõjutatud kaubaturuga Majandus- ja kommunikatsiooniministri 06.11.2002.a määruse nr 3 "Koondumise teate esitamise juhend" § 7 lg 3 p-i 1 tähenduses.

Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 2 kohaselt keelab Konkurentsiameti peadirektor või tema asetäitja koondumise, kui see võib tekitada või tugevdada turgu valitsevat seisundit, mis oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul.

KonkS § 13 lg 1 kohaselt omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu

valitseva seisundi omamist eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40% käibest.

Koondumise osaliste ühine turuosa 2004. aastal Eesti territooriumil ehitusmasinate ja -seadmete rentimise kaubaturul oli [...]%.

Koondumise teate esitaja andmetel olid koondumise osaliste suuremate konkurentide turuosad 2004. aastal Eesti territooriumil ehitusmasinate ja -seadmete rentimise kaubaturul järgmised: Ramirent AS- [...]%; PekkaNiska Eesti AS- [...]%; Ekskavar OÜ- [...]%; Telinek AS- [...]%; Rendimeister OÜ- [...]%.

Võttes arvesse koondumise osaliste ühist turuosa, koondumise osaliste jaoks arvestatavate konkurentide olemasolu ning nende majanduslikku ja finantsjõudu, juriidiliste ning muude sisenemistõkete puudumist kaubaturule sisenemisel, kogu kaubaturu mahu kiiret kasvu viimastel aastatel ning koondumise osaliste hinnangul sama tendentsi jätkumist tingituna kestvast ehitusmahtude kasvust erinevates ehitustegevusega seotud valdkondades ehk sõltuvalt nõudluse kõrgest tasemest, ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit ehitusmasinate ja -seadmete rentimise kaubaturul KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine antud koondumise puhul KonkS § 22 lg 2 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

otsustan:

anda luba Rakentajain Konevuokraamo Oyj ja Cramo Holding B.V. koondumisele.

Käesolevale otsusele saab esitada kaebuse Tallinna Halduskohtusse 30 päeva jooksul selle teatavakstegemisest arvates (Halduskohtumenetluse seadustik § 9 lg 1).

Peeter Tammistu